

4. Мараховська Н. В. Педагогічні умови формування лідерських якостей майбутніх учителів у процесі навчання дисциплін гуманітарного циклу: автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.04. Харків, 2009. 22 с.
5. Мітлош А.В. Психологічний аналіз лідерської обдарованості членів молодіжних громадських об'єднань: автореф. дис. ... канд. психол. наук: 19.00.01. Київ, 2007. 20 с.
6. Нестуля О. О., Нестуля С. І. Основи лідерства. Наукові концепції (середина ХХ – початок ХХІ ст.): навч. посіб. Полтава: ПУЕТ, 2016. 375 с.
7. Пономарьов О. С. Феномен лідерства у контексті суспільних проблем. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2015. № 4. С. 11-19.
8. Романовський О.Г. Типологія лідерства. Х: ХДПУ, 2000. 532 с.
9. Романовський О. Г., Михайличенко В. Є. Філософія досягнення успіху Психологічний аспект: підручник. Харків: НТУ «ХПІ», 2007. 592 с.
10. Шевченко Н. Майбутнє належить лідерам. *Шкільний світ*. 2008. Січень. №4.

СИСТЕМА MOODLE ЯК БАЗИС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Токарєва І. А.

*кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри інженерно-авіаційного забезпечення
Харківського національного університету Повітряних Сил
імені Івана Кожедуба*

На сучасному етапі інформаційної революції та швидкого технологічного розвитку важливо адаптувати освітній процес у вищих навчальних закладах до нових вимог суспільства і ринку праці. Однією з актуальних тенденцій сьогодення є зростання попиту на гнучкі та доступні освітні програми, зокрема дистанційно, що дозволяють студентам самостійно визначати темп і місце навчання. Ефективне керування дистанційним освітнім процесом можливе завдяки невідпинному розвитку інформаційних технологій.

Moodle – інтерактивне середовище яке дозволяє не лише давати студентам необхідний контент, контролювати активність, час їх роботи в системі, а і забезпечує зворотній зв'язок між студентами та викладачем. У цьому контексті система Moodle як базис дистанційного навчання є одним з ключових інструментів, який відкриває величезні можливості для користувачів без прив'язки до просторових та часових обмежень.

Система Moodle набула широкого розповсюдження завдяки своїм можливостям сприяти ефективній організації, взаємодії та оптимізації навчального процесу. Вона надає можливість використання різноманітних інструментів для навчання та оцінювання, сприяючи активній співпраці між викладачами та студентами. Зростаючий інтерес до використання системи Moodle у вищих навчальних закладах обумовлює потребу глибокого розуміння її можливостей та оцінки переваг і недоліків, а також дослідження її впровадження в освітній процес.

В роботі проаналізовано можливості щодо створення, редагування та організації навчального контенту в системі Moodle на прикладі курсу «Екологія», який входить до циклу дисциплін природничо-наукової підготовки і викладається на другому курсі студентам всіх спеціальностей і форм навчання Інституту цивільної авіації ХНУПС.

Важливим фактором є можливість створювати різноманітний навчальний контент, такий як лекції, тести, відеоуроки, аудіо-матеріали тощо. Крім того, система дозволяє імпортувати матеріали з різних форматів, що полегшує процес перенесення наявних навчальних матеріалів у віртуальне середовище. Однак головною перевагою є можливість редагування контенту навіть після його публікації. Це означає, що викладачі можуть легко змінювати матеріали курсу, додавати нову інформацію або видаляти застарілі дані, адаптувати контент до потреб та запитів студентів відповідно до нових робочих програм навчальних дисциплін.

Як відомо, система Moodle дозволяє якісно структурувати навчальний процес шляхом створення модулів та розділів або підрозділів для курсу. Викладачі можуть легко організувати матеріали за темами, тижнями чи модулями, що полегшує навігацію та забезпечує послідовність навчання. За потреби можна систематизувати завдання окремо за видами, наприклад, лекції, тести, відео. Все це відкриває необмежені можливості при створенні нового курсу. Наприклад, у курсі «Екологія» було вирішено структурувати матеріал за змістовими модулями і кожен з них наповнювати необхідним контентом. А саме:

1. Сучасна екологія.
  - 1.1 Предмет і об'єкт екології
  - 1.2 Біосфера
  - 1.3 Техносфера
2. Техноекологія. Екологічний менеджмент
  - 2.1 Техноекологія
  - 2.2 Стратегія сталого розвитку
  - 2.3 Екологічний менеджмент.

Moodle дозволяє створювати інтерактивні завдання та тести, які допомагають перевіряти розуміння та засвоєння навчального матеріалу студентами. Використання форумів і чатів сприяє активній взаємодії між студентами та викладачами, обговоренню питань та обміну думками. У курсі «Екологія» ці інтерактивні можливості можуть включати обговорення актуальних проблем екології, спільне розв'язання завдань чи створення групових проєктів.

Важливою перевагою електронного курсу в Moodle є те, що система створює і зберігає інформацію щодо дій кожного студента: здані ним роботи, тести, отримані бали, коментарі викладача, повідомлення на форумі. Однак, освітнє середовище Moodle не передбачає відеозв'язку всередині системи. Таким чином, ідентифікація студента не можлива, що не гарантує самостійність виконання завдань, отже необхідне використання додаткових інформаційних технологій, наприклад, Zoom.

Загалом, аналіз можливостей створення, редагування та організації навчального контенту в системі Moodle на прикладі курсу «Екологія»

демонструє, що ця платформа може зробити навчання більш доступним, гнучким та інтерактивним, сприяючи поглибленому засвоєнню матеріалу та активній взаємодії між всіма учасниками навчального процесу. Отже, система Moodle повною мірою відповідає вимогам дистанційного навчання у вищих навчальних закладах і сприяє покращенню якості освітнього процесу та підготовки студентів до викликів сьогодення.

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У ОСВІТЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Тремба Д. С.

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Красовська О. О.

*доктор педагогічних наук, професор
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Формування мислення людини завжди знаходило своє відображення у дослідженнях провідних науковців минулого і сучасності, ми розглядаємо мислення у розумінні професійно-художньої діяльності, а саме мистецтвознавчого мислення та його особливостей в процесі вивчення основ формоутворення. Мистецька освіта дітей молодшого шкільного віку неможлива без формування критичного мислення. Дослідженню проблеми розвитку критичного мислення присвячені праці таких науковців, як М. Ліпмана, Ж. Піаже, Д. Халперна, А. Кроуфорда, Дж. Брунера, Д. Дьюї, Л. Виготського. Серед українських вчених вивченням даного феномену займаються О. Пометун, С. Терно, Н. Вукіна, А. Тягло, О. Белкіна-Ковальчук, Л. Пироженко, О. Чуба. У працях вітчизняних дослідників питання критичного мислення розглядається в плані впровадження даної технології в освітній процес для його покращення і ефективності.

Освітня технологія розвитку критичного мислення в процесі навчання дитини – це сукупність різноманітних педагогічних прийомів, які спонукають учнів до дослідницької творчої активності, створюють умови для усвідомлення ними матеріалу, узагальнення одержаних знань. Ця технологія допомагає готувати дітей нового покоління, які вміють розмірковувати, спілкуватися, чути та слухати інших. Сучасна освітня технологія розвитку критичного мислення розв'язує такі завдання:

- освітньої мотивації: підвищення інтересу до процесу навчання та активного сприйняття навчального матеріалу;